

Rojak ubit.

JAKOB ŽELE, UBIT OD ŽELEZA PRI DELU NA KINSMAN RD.

Zalostno smrt je našel v sredo popoldne poznani rojak Jakob Žele, ki je bil zaposlen na Kinsman Scrap yardu. Tam imajo teško kladivo, ki tehta, kaka dva tona. To kladivo vzdigujejo in ga potem hitro spuste navzdol, da razbija staro železo. Žele je bil zaposlen pri tem. Ko je kladivo mahoma padlo navzdol na velik kup železja, je priletel pri tem precejšen kos železa Zeletu zadaj v glavo, in ga tako močno ranil, da je Žele kmalu potem zdihnil svojo dušo. Njegova nesrečna smrt je vzbudila splošno sočutje med rojaki v Newburgu, kjer je ranjki stanoval. Bil je star 41 let, član društva "Slava" in društva "Zvon". Zapušča tri svoje otroke in nadaljnih šest, katere mu je pripeljala druga žena v zakon od njenega prvega moža. Značilno je, da je bil prvi mož njegove žene tudi nesrečno v tovarni ubit. Ranjki je bil doma iz Slavine na Notranjem. Pogreb ranjkega se vrši v soboto popoldne. Naj počiva v miru, preostali družini pa izrekamo naše iskreno sočutje.

— Mr. Ivan Trček iz Collinwooda nam poroča: Prejel sem pismo od svoje sestre v domovini, iz Rovt pri Logatcu. Sporoča mi: 1. febr. so bili odlikovani s srebrno svetinjo oni člani gasilnega društva, ki delujejo že 25 let, in sicer Franc Kogovšek, načelnik, Jakob Kunc, Matevž Trček, Jakob Petkovšek in Janez Lukan. Društveno življenje je tam zelo živahno. Lansko leto so postavili "Dom Narodne Godbe", kjer se shaja "zagredna stranka", letos pa npradijo "Katoliški Dom" za Orle in Kat. Izobr. društvo. Piše se tudi, da mnogo ljudi odhaja na Francosko. Ljudje hodijo delo iskati v Francijo tako, kot so nekdanj hodili v Ameriko.

— Za siromaka Louis Mohar so darovali: Mrs. Johanna Kolar \$1.00, Mr. Frank Slosar \$1.00, skupaj \$2.00. Zadnjih izkazano \$97.65, danes \$2.00, skupaj \$99.65. Vsem skupaj prav iskrena hvala!

— Vstopnice za koncert in večerno predstavo v nedeljo, 1. marca, ob obletnici otvoritve S. N. Doma gredo hitro izpod rok. Ako jih še nimate, preskrbite si jih takoj, dokler so še v zalogi.

— Člani dr. sv. Vida, št. 25. K. S. K. J. so vabljeni na prihodnje mesečno sejo, v nedeljo 1. marca. Vršil se bo slavnostni sprejem mnogih novih članov. Začetek seje ob 1. uri popoldne, sprejem ob pol trih popoldne. Ker bo sprejem jako slovesen, se še enkrat pozivljejo vsi člani, da so gotovo navzoči.

— Svet' Matija, led razbija, če ga ni, ga naredi! Tako se je tudi letos iskalo kot pravilno. Snega in ledu smo dobili dovolj.

— Račune za vodo lahko plačate v našem uradu.

22 letna morilka

MLADA MATI JE ZADAVILA SVOJEGA LASTNEGA OTROKA.

Wooster, Ohio, 26. febr. Tu se je začela obravnava proti 22 letni materi, Mrs. Blanche Tobias, ki je obdolžena, da je umorila svojega 14 dni starega otroka s tem, da ga je z lastnimi rokami zadavila. Kot se pričakuje, bo oproščena, ali pa bo poslana v zavod za blazne kriminalce. Kot pripoveduje zagovornik, je Mrs. Tobias zadavila otroka, ker ga je oče zavrnel. Ko je mlada mati pokazala otroka svojemu možu, se ji je slednji zaničljivo zasmejal in ji rekel, naj išče očeta otroku, ker on ni njegov oče. Ta izjava soproga je mlado ženo spravila ob pamet. Kot pripovedujejo, je nevede in v hipni zmešanosti, prišla otroka in ga zadavila. Njen zagovornik trdi, da je pamet mlade matere enaka pameti osemletnega otroka. Iz Clevelanda sta odšla v Wooster dva specialista zdravnika, ki bosta pričala, da Mrs. Tobias ni bila duševno odgovorna za svoje dejanje. Mati je zadavila otroka s tem, da mu je z eno roko tiščala nos, z drugo pa usta, tako da je 14 dni staremu otroku zmanjkalo sape in je umrl. Nesrečna ženska se je večerj izjavila: "Ako bi pustila svojega otroka živeti, bi bil danes štiri mesece star. Pravijo, da me pošljejo v blaznico. Toda če storijo to, kaj se bo zgodilo z mojim drugim otrokom, ki je dve leti star? Otroku me potrebuje. Storila sem grozno dejanje, ker je moj mož rekel, ko je pogledal otroka: "Boljša je, da poiščeš pravega očeta, da mu da ime. To ni moj sin. Meni ni prav nič podoben." Po teh besedah sem v duhu videla trpljenje, ki ga bo moral prenašati otrok pozneje, in sklenila sem, da je bolje spraviti ga na drugi svet kot pa pustiti, da živi." Mrs. Tobias ni videti blazna, ko govori, kljub temu pa se gotovo pričakuje, da bo porota jo proglasila blazno, in torej ni mlada mati odgovorna za smrt otroka.

— Ker namerava nova postava v državi Ohio upeljati davek 2c. od galone gasolina, se država postavodaja peča s vprašanjem, če bi znižala davek na avtomobile, kar bodo najbrž naredili. Nova postava, ki zahteva 2c. davka od galone gasolina, bi prinesla državi \$10,000,000 na leto. Od te svote dobi 45 procentov država, 25 procentov dobi mesto, kjer se davek pobira, 5 procentov dobe večja mesta za vzdrževanje glavnih cest, in 25 procentov dobijo county okraji.

— V petek, 27. febr. se vrši seja odbora kluba društev S. N. Doma. Vsi odborniki se pozivljejo, da so gotovo navzoči. Pričetek seje točno ob 7.30. Tajnik.

— Dne 28. marca se otvori v Clevelandu, v mestnem avditoriju, ogromna cvetlična razstava, kjer bo razstavljenih cvetic v vrednosti milijon dolarjev.

Senator McCormick.

ZNANJ VELIKI NASPROTNIK WILSONA JE NAGLOMA UMRL.

Washington, 25. febr. Tu je nagloma umrl zvezini senator iz države Illinois, Med-ill McCormick, v sobi svojega hotela. Senator je bil eden najbolj upljivih republikancev v senatu. Sinoči je senator priredil še malo zabavo svojim prijateljem v hotelu, in je šel konečno mirno spat. Vstal je zjutraj ob 8. uri, kot trdi hotelska služkinja. Ko pa ob 9. uri nihče ni odgovoril telefona v njegovi sobi, je šel ravnatelj pogledat, kaj je vzrok. Dobili so senatorja mrtvega v postelji. Na rokah in po obrazu je bil ves krvav. Kri se mu je morala vlti iz nosa. Trpel je dalj časa na želodcu. Clevelandčani se spominjajo senatorjeve poroke, ki se je vršila v Clevelandu na Lake Ave. K poročni slavnosti je tedaj prišel sam tedajni predsednik, William Taft ter stotine senatorjev in narodnih poslancev. Predsedniku Taftu so jesvstvene pri poroki tako ugajale, da je vstal in napil zdravico kuharici v senatorjevi hiši. Senator McCormick je svoje dni lastoval tudi clevelandski časopis "The Leader". V senatu je bil poslan kot nezvisni nasprotnik pokojnega predsednika Wilsona in njegove mirovne pogodbe. Lansko leto je ponovno kandidiral v senat, toda je bil poražen, kar je zelo mučno upljivalo na njega. V ostalem je pa bil dober gospodar in velik nasprotnik zapravljanja javnega denarja.

— Zabaven večer, ki so ga priredile članice Ženske Marijine Družbe, 22. febr. v stari šoli, je prinesel čistega \$212.00. Da so pa imele članice tako dober uspeh, se imajo zahvaliti dobrih faranom, ki so zabavo počastili s svojo navzočnostjo. Dokazali so, da se res zanimajo za dobro stvar, kadar je treba pomagati cerkvi. Še prav posebno se zahvaljujejo Mr. Deželanu, Mr. Urbančiču in Mr. Pircu, ki so pomagali do tako lepega uspeha, ko se je licitirala torta. Tudi Mr. Trčku in Mr. Jos. Zakrajšku zahvala za delo, ki sta ga imela. Ker je bila v fari svetega Vida Ženska Marijina družba šele ustanovljena, jih je seveda še malo število. Upamo pa, da se jih bo v kratkem več odzvalo za to najlepše cerkveno društvo, ki ga imamo v fari. Seveda nekoliko dobre volje je treba imeti pri tem. Prosimo žene, da se vdeležujejo sej v četrtkih pred zadnjo nedeljo v mesecu. Prejemajte sv. obhajilo zadnjo nedeljo v mesecu pri sv. maši ob 8. uri. Nič se ne bojte malega truda. Marija Ivanc predsednica, Mrs. Rose Fajdiga blagajnica, Josephine Perpar tajnica.

— Vsi oni, ki imajo se vstopnice za Maškerao S. N. Doma, so prošeni, da jih gotovo vrnejo vsaj do petka zvečer 27. febr. tajniku L. Medvešku, da je mogoče zaključiti račune.

Dalje na drugi strani.

Zormanova najnovejša pesniška zbirka: Lirični spevi.

Urednik Ameriške Domovine mi je naložil težko breme: napisati oceno najnovejših pesniške zbirke ožjega prijatelja Ivana Zorman (Lirični spevi). Čudna naloga: zdravnik — takozvani materialist — naj piše o pesmih. Kakor če bi naročili pocestnemu pometaču, da naj napiše oceno o razstavi cvetic v javnem avditoriju. In vendar imam tudi jaz, ki imam po največ opraviti s čisto materijo, z bolnimi človeškimi telesi, semintja momente, ko hočem pozabiti na vsakdanje fizične in kemične reakcije ter nekoliko zaslanjati, kakor delavec, ki mehanično goni stroj osem ali devet ur na dan in pride zvečer domov ter se ponovno zaljubi v svojo zvesto in pridno ženo.

Kar nas prijetno vara, sčeljuje najbolj čara.

(Zorman, str. 25)

Pri čitanju Zormanovih najnovejših pesmi mi vršijo po glavi vsakovrstne misli. Mislim na prijatelja Zorman, s katerim sva prečula marsikatero nočno uro po njegovem večernem delu ter v domišljiji pajdašila s slovenskimi velikimi možmi v preteklosti in sedanjosti, zlasti z umetniki, s pesniki, pisatelji, glasbeniki in narodnimi borci. Mislim na pomen pesništva in idealizma v življenju vsakega človeka, kateremu pomeni življenje kaj več kot samo borba za vsakdanji kruh; mislim na slovenski oziroma jugoslovanski narod v stari domovini; mislim še posebno na naš slovenski narod v Ameriki. Tu imamo največjega slovenskega idealista in edinega slovenskega pesnika v Ameriki, ki bi nam bil lahko za narodnega preroka, če bi ga prav razumeli, oziroma če bi se potrudili ga razumeti. Čitajoč njegove pesmi pozabim na vse naše stranke in strančice in se počutim kot pravega človeka-Slovenca, ki občuduje lepoto slovenskih krajev, odkoder je prišla večina bravcev tega lista, ki občuduje veliko umetnost slovenskih pisateljev, beletristov in pesnikov ter drugih umetnikov, ki so navzlic maloštevilnemu narodu (komaj poldrug milijon Slovencev) ustvarili dela, s katerimi bi se upravnice ponošali večji narodi.

Vsled materialistične tendence in strogo strankarskega pisanja večina urednikov slovenskih listov v Ameriki smem v upravičenjem imenovati dobo zadnjih deset let v naši slovenski javnosti dobo materializma, to je dobo dolarja in častihleplosti. Nesebično delujočih ljudi za narod je malo, zlasti med onimi, ki so po okoliščinah poklicani, da so narodni voditelji. Čuditi se moramo Zormanu, da je, služeč si svoj kruh med Amerikanci, navzlic materialističnim in iz občee narodnega stališča skoro brezupnim razmeram med ameriški Slovenci ohranil pristno ljubezen do narodnih tradicij, do slovenske literature in do

Policijski sodnik Skeel je izjavil, da vsak lastnik avtomobila, ki dobi povabilo priti na sodnico radi prenatle voznje, in se povabilu ne odzove, bo aretiran in za 5 dni obsojen v ječo.

— "Lirične pesmi" od Ivan Zorman, najnovejše slovensko književno delo v Ameriki, dobite v našem uradu. Cena je \$1.00. Rojaki, naročajte!

Beg senatorjev.

DEMOKRATJE SO UŠLI IZ DRŽAVNE ZBORNICE V INDIANI.

Dayton, Ohio, 25. febr. Sem se je pripeljalo na posebnem busu iz Indianapolisa trinajst državnih senatorjev iz države Indiane. Vsi senatorji so demokratje, in so nalašč pobegnili iz države Indiane, da tako preprečijo svojim republikanskim tovarišem v senatu narediti neko postavo, ki bi bila krivična napram demokratični stranki. Radi tega 13 senatorjev, sedaj državnih senatska zbornica v Indianopolisu ne more delati postav, ker ni kvorum navzoč. Raditega so republikanski senatorji poslali za pobeglih svojimi demokratičnimi tovariši senatorje vratarja, ki naj v državi Ohio aretirajo pobege senatorje ter jih pripelje nazaj v Indianapolis, da se zborovanje senata lahko nadaljuje. Toda pobegele demokratje so izjavili, da jih niti "vrag" ne pregovori, da bi šli nazaj v Indianapolis, dokler republikanski senatorji ne obljubijo, da dotične protidemokratske postavbe ne bodo sprejeli. Republikanci so namreč predlagali, da se drugi volivni kongresni okraj v državi Indiani tako spremeni, da bo v bodoče tam izvoljen republikanec, namesto demokrat. To je demokrate vjezilo, in šli so v drugo državo, da tako preprečijo zborovanje. Pobeglih senatorjev ne morejo aretirati v državi Ohio, ker niso storili nobenega zločina, in če bi bili tudi aretirani, bi jih ne mogli izročiti državi Indiani, ker governer Donahy tega ne bi dovolil. Vodja pobeglih senatorjev se je izjavil: "Pijani moči nameravajo republikanci v Indiani vzeti demokratom šesto, česar niso dobili pri zadnjih volitvah. Praktično so že ukradli sodnika najvišje sodnje, in sedaj hočejo spraviti demokrate ob zadnjega kongresmana, ki ga imajo v Indiani. Upamo, da se bo našlo med republikanci dovolj poštenih mož, ki ne bodo dovolili, da se zločinska postavba sprejme. Kakor hitro dobimo to zagotovilo, se vrnemo v senat."

HČI JE UBILA OČETA.

Chicago, 25. febr. Ko je lepa Rose de Petro danes ubila svojega očeta, starega 45 let, se je sama javila policiji. Izjavila je, da jo je skušal napasti. Povedala je, da je imela že dalj časa skrit revolver, ker je vedela za očetove nakane. Rekla je, da je isti dan mnogo pil, nakar je zapovedal hčeri naj ga poljubi. Mesto poljuba je hči štirikrat ustrelila v očeta.

— Oče znanega bokserja, Johnnie Kilbane, ki je slep, je naprosil county oblast za stalno podporo. Njegov sin, Johnnie Kilbane, je pa vreden \$250,000.

— "Lirične pesmi" od Ivan Zorman, najnovejše slovensko književno delo v Ameriki, dobite v našem uradu. Cena je \$1.00. Rojaki, naročajte!

Kdo bo aretiran?

BIVŠI KONGRESMAN JE V CLEVELANDU MED BOOTLEGGERJI.

Konferenca med zveznimi pravniki, komisariji, pričami, detektivi in raznimi upljivimi osebami v Clevelandu glede nepostavne dobave žganja, se nadaljuje. Še vedno prevladuje velika skrivnost v vsem poslovanju. Priča se vrsti pred zveznim pravnikom. Iz Washingtona prihajajo nadaljni detektivi, pomožni generalni pravniki, priče, visoke uradne osebe. Te dni enkrat se pričakuje, da bo zvezina velika porota gotova s svojim delom ter sledijo potem aretacije gotovih oseb. Največja radovednost prevladuje, kdo so te visoke osebe. V Clevelandu se nahaja vrhovni uradnik prohibicijskega urada, Roy Haynes, ki je nalašč dospel iz Washingtona. Par bootleggerjev, ki so bili že prej obsojeni v dolgotrajne zapore, so spustili iz zaporov, da pričajo, kaj je njim znane ga o gotovih osebah. Pred veliko poroto pričajo tudi nekaj mladih deklet, ki so bile svoje dni v službi prohibicijskega urada. Ta dekleta so pripovedovala o skrivnostnih telefonskih pogovorih, v katerih so vladni uradniki z bootleggerji kovali zaroto, da se dobi žganje iz distilarne, navidez za zdravstvene svrhe, v resnici pa za gotove visoke osebe, ki rade pijejo. Imenuje se ime nekega bivšega kongresmana in več enakih oseb, ki bodo aretirane. Velika porota bo ta teden gotova s svojim delom.

OBLETNICA OTVORITVE S. N. DOMA.

Rojake ponovno opozarjamo na slavnostne dneve, v soboto in nedeljo, ko se praznuje obletnica, odkar so se odprla vrata največjemu slovenskemu narodnemu domu v Ameriki, vrata S. N. Doma v Clevelandu. Malo manj kot pol milijona so žrtvovali clevelandski Slovenci za to zgradbo. Tekom prvega leta je bila dobro obiskovana in se je skazala kot prava potreba društvenega življenja in napredka. Da se narod spomni prvega leta, odkar stoji Dom, bo v soboto in nedeljo popoldne opozarjamo na sijajni koncert, pri katerem nastopijo vse naše amaterne umetniške moči. Petje, sviranje, na piano in druge inštrumente, skratka prav imenitna zabava. Zvečer ste dve predstavi, petje in nekaj slik. Vsa slovenska pevska društva v Clevelandu nastopijo. Sedeži so rezervirani, in se dobe pri tajniku doma v njegovem uradu.

— Oče znanega bokserja, Johnnie Kilbane, ki je slep, je naprosil county oblast za stalno podporo. Njegov sin, Johnnie Kilbane, je pa vreden \$250,000.

— Francoski parlament je naredil postavo, glasom katere mora vsak Amerikanec, ki obišče Francijo, plačati \$10 davka.

Združeni delavci.

ANGLEŠKE UNIJE NASTOPIJO SKUPNO ZA ZBOLJŠANJE.

London, 25. febr. Angleški premogarji se pripravljajo, da se združijo v veliko unijo in potem s skupnimi močmi napadejo veliki kapital. Premogarji so imenovali A. J. Cook-a, kateremu so dali nalogo, da pride v dotiko z zastopniki železniške, transportne in inženirske unije glede skupnega delovanja. Pri vseh bodočih obravnavah za boljšo plačo, bodo nastopile vse unije skupno za skupno korist. Leta 1920 so angleški delavci gorej omenjenih unij se združili, in Angliji je pretlačila nevarnost. Tedaj je za ministrski predsednik Lloyd George poklical vojaštvo, ki je začelo obratovati železnice, in veliki štrajk je bil zlomljen. Odtedaj unije angleških delavcev niso korakale skupno, pač pa vsaka za sebe. Sicer so pa plače angleških delavcev mnogo nižje kot ameriških. Jako izkušen mehanik dobiva komaj \$20 na teden, večina njih pa veliko manj. Železničarji zahtevajo starostnino, povečanje plače za delavce na "odgovornih mestih" in več drugega. Železniške kompanije pa želijo, da se plače vseh vrst delavcev znižajo, in tu je zapreka, ki zna prinesiti resne posledice Angliji, ako se ne pobotajo.

— Pri belem dnevu sta dva roparja z revolverji napadla na vogalu 105. ceste in Cedar Ave. torej na jako prometnem prostoru, nekega John Brown. Napadeni niti vrjeti ni mogli, da bi roparja res mislila slabo, in se je oziral okoli, če ne bi pripeljal mogoče kak avtomobil mimo. Toda roparja zagrozita, da šteteta do tri, in če denarja ne izroči, bo mrtev. Prestrašeni Brown je izročil banditom \$54.00, nakar sta se odpeljala v avtomobilu.

— Šest tednov je že trajala razprava za razporoko med Stephen Dedlovitzem in njegovo ženo. V sredo je poklical Dedlovitz svojo ženo in jo prosil, naj odneha od razporoke. Izjavil je, da zvrši samomor, ako žena ne odneha. Žena pa, ki je mislila, da jo hoče samo prestrašiti, je odločno odvrnila: Ne! Eno uro pozneje so dobili Dedlovitza mrtvega v parku v njegovem avtomobilu. Pognal si je kroglo v glavo!

— Mnogo Slovencev iz Clevelanda potuje maja meseca v staro domovino in ob tej priliki obišče tudi Rim. Med drugimi se pada na pot Mr. in Mrs. Jernej Knaus, Mrs. Agnes Krall, Mrs. Jennie Kolar, Mrs. Katie Kuhelj in poznana Mrs. Bombach, mati župnika Rev. Bombacha, in še mnogo drugih poznanih naših Slovencev in Slovenk.

* Nevarno je obolet za influenco kardinal Gaspari, papežev državni tajnik.

* Hjalmar Branting, bivši švedski min. predsednik in znani socialista, je umrl v torek.

"Ameriška Domovina"

(AMERICAN HOME)

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

NAROCNINA

Za Ameriko \$4.00 Za Cleveland po pošti \$5.
Za Evropo \$5.50 Posamezna številka 3c.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio. Tel. Randolph 628.

JAMES DEBEVEC, Publisher,

LOUIS J. PIRC, Editor

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit—Foreign in language only.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the post office at
Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 24. Fri. Febr. 27th, 1925.

Petina ameriških delavcev v unijah.

Ako se primerja skupno število vseh plačanih delavcev v Združenih Državah s članstvom delavskih organizacij (trade unions), najdemo, da so bile unije l. 1920 razmeroma dvakrat močnejše kot leta 1910. O tem pogledu je National Bureau of Economic Research izdal zanimivo poročilo pod naslovom "Porast ameriških delavskih organizacij od l. 1880 do 1923".

Ta razmerni porast tekom omenjenega desetletja — pravi poročilo — ostane približno isti, naj primerjamo članstvo unij z industrijalnim delavstvom ali pa naj ga primerjamo s skupnim delavstvom v industrijah in poljedelstvu.

Na koncu desetletja je bila petina delavcev v Združenih Državah včlanjena v unije, dočim leta 1910 le okoli desetina je bila organizirana. Z drugimi besedami, l. 1920, po številu, štiri petine splošnega razreda delavcev niso včlanjene v unije.

Skupno število delavcev l. 1910 je znašalo v Združenih Državah skoraj 22 in pol milijona, organiziranih pa je bilo 2,101,502. Leta 1920 pa je bilo v Združenih Državah nekaj čez 26 milijonov delavcev in od teh je bilo organiziranih 4,881,200. Ako pa od skupnega števila delavcev odbijemo poljedelske delavce, je bilo l. 1910 v Združenih Državah 19 in četrt milijona industrijalnih delavcev in l. 1920 skoraj 23 in pol milijona.

O pomenu teh števil pravi poročilo sledeče:

Dočim so te številke že same na sebi izredno zanimive, vendar njihov popolni pomen ne more biti jasen, ako natančno ne preiskujemo, kje so viri unijske moči in slabosti. Taka preiskava se more voditi le, ako uvažujemo, da je moč unije jako različna v poedinih panogah industrije.

Ze od zdavnaj se je splošno ugotovilo, da delavske organizacije najprej vznikajo in se najmočnejše razvijejo med takozvanimi rokodelci (manual workers), t. j. med onimi, ki delajo v tovarnah in rudnikih, na železnicah in gradnjah; in da razvoj unije najbolj zaostaja med onimi, ki jih dostikrat zavemo delavce z belim ovratnikom, kateri se popriemajo unionizma le kasno in počasi. To je očitno res po vsem svetu. Ako preiskujemo obseg delavskih organizacij med tema dvema razredoma vpsolencev, l. 1910 in 1920, najdemo, da je bilo temu tako tudi v Združenih Državah.

Organizirano članstvo v skupini manualnih delavcev je l. 1910 znašalo 15 odstov in deset let kasneje 26 odstov vseh delavcev v tej skupini, dočim članstvo med netovarniški delavci je v istih letih znašalo manj od 2 odstov in 5 odstov vseh oseb, vpsolenih v takih strokah. Organizirano članstvo je med l. 1910 in 1920 porastlo v vseh skupinah, ali razmeroma je največ porastlo v tovarništvu, prometu, pisarništvu in javnih službah. Tudi v rudarstvu in stavbenih strokah pa je bil porast precej znaten.

Razlike glede organiziranja med poedinimi industrijami znotraj teh dveh večjih skupin so ravno tako pomembne kot med obema večjima skupinama samima. Istočasno ko je celokupna rudarska skupina pokazala porast v organizaciji od 27 na 41 odstov, so premarjarji povečali svoje organizacije od 35 na skoraj 51 odstov, dočim so unije v bakrenih, zlatih in drugih rudnikih od leta 1920 imele dejansko nižji organizacijski odstotek nego l. 1910.

Leta 1910 niso delavci v industrijah soli, petroleja in naravnega plina imeli sploh nikake unije; l. 1920 pa je obstajala znatna organizacija z članstvom od 20.000. Zanimivo je, ako še bolj natančno porazdelimo razne skupine. Tako, na primer, je povprečno število premarjarjev v Združenih Državah l. 1920 znašalo 784.621; od teh je 639.547 delalo v bituminoznih premogovnikih in 145.074 v antracitnih. Znano je, da so antracitni premarjarji jako boljše organizirani nego oni v jamah mehkega premoga. Leta 1920 je bila morda le polovica bituminoznih premarjarjev organizirana.

Obseg organizacije v tovarniških industrijah je jako različen v poedinih strokah in gre od manj od 1 odstov v kemični in spojenih industrijah do 57 odstov v industriji oblačil. Velikanski razmerni porast organizacije v tej zadnji industriji je zares najbolj čudovita prikazen v vsej skupini tovarniških industrij.

Industrija oblačil (clothing industry) se je od ene izmed slabotno organiziranih industrij v l. 1910 spremenila v eno izmed najmočnejše organiziranih industrij v l. 1920. To treba v glavnem pripisati porastu organizacije International Ladies' Garm Workers po njihovi stavki l. 1910 in hitremu razvoju članstva v Amalgamated Clothing Workers po njihovi organizaciji koncem l. 1914.

Zormanova najnovejša pesniška zbirka: "Lirični spevi."

Nadaljevanje iz prve strani.

slovenskih pokrajin, katere je imel priliko opazovati komaj nad leto dni.

Malokdo izmed Slovencev bo čital Zormanove Lirične speve; malokdo se bo potrudil spoznati krasoto slovenskih besed in slovenskih misli. Vsled tega pa apeliram na ti-

tikom v stari domovini, da izrečejo zadnjo sodbo o umetnosti Zormanovih poezij. Od moje strani le še nekaj podrobnosti.

Ko je bil Zorman deset let star, je stal na idiličnem pokopališču v Kranju in strmel v nagrobni spomenik Franceta Prešerna. Takrat se mu je zazdelo, da je najvišji smoter, katerega more zemljan doseči, biti slovenski pesnik, in to menda misli še danes. Vtis, ki je na desetletnega Zormanu napravila domovina, je bil za njegovo življenje odločilnega pomena. Prišel je iz dolgočasnih minnesotskih pokrajin naenkrat v majsko krasoto gorenskih livad, logov, polj, grčev in planin. Domovina je nanj napravila neizbrisen vtis. Bival je sicer le nekaj čez leto dni v domovini — kakor že omenjeno — a zanj je bila ta doba dovolj dolga, da je nakopičil nebroj dragoceniš spominov nanjo. Ti spomini so mu netili in mu še netijo najčistejšo ljubezen do slovenskega jezika, do slovenskega ljudstva in do slovenske domovine. Le na ta način nam bo mogoče razumeti, kako more človek, živče takorekoč vse življenje v tujini, pesnikovati v slovenskem jeziku in še tako, da so celo kritiki v domovini izrekli pohvalo o prvih dveh pesniških zbirkah, rekoč da je Zormanov jezik milozvočen, domač, res pesniški.

Kakšne so pravzaprav Zormanove pesmi? Zorman je skozinski lirik. Pesem mu je izliv njegovega notranjega življenja. Profesor Bogdan Popovič je v "Antologiji novejših srpske lirike" dal dobro merilo za dobro lirčno pesem, ki mora imeti te tri lastnosti: 1. da ima emocijo, to je da vzbudi v nas tisto čuvstvo, iz katerega je pesniku privrela na dan; 2. da je jasna; 3. da je vsa v celoti lepa. Sodeč Zormanu po tem merilu, moramo priznati, da so te najnovejšje pesmi lep donesek k slovenski poeziji.

Posebnost, ki dela zbirko pestro in bolj zanimivo, so "Utrinki," ki so včasih resni, včasih nagajivi, včasih sarkastični, a vsi prepojeni z ljubeznijo do človeštva. Zdi se mi, da stoji Zorman na višku svojega razvoja ali pa tik pred njim.

Zorman združuje življenje v tujini s slovensko tradicijo na svojstven način. Primeri: Na cvetlični razstavi, V majniškem jutru, Sveti Martin, Na svatbi, Moji črešnji. Prvaku-pesniku Prešernu je posvetil dve krasni pesmi, v katerih je izrazil svoje veliko občudovanje do neprekosljivega slovenskega pesnika. (Sonet "Ponoči" in "Prešernu.") Ljubimske pesmi (III del) so resnična zrcala misli in občutkov zaljubljenecv vseh starosti in bodo slehernemu bravcu omeščale še tako zakrknjeno srce. "Pred sloveso" je prav srčkana in upam, da jo bo pesnik skladatelj uglašbil.

Najboljše se mi še vedno zde njegove domovinske pesmi. Nikoli ne bom pozabil vtisa, ki je napravila njegova pesem "Prijetelju", katero mi je poslal v pismu leta 1923, ko sem pravkar prispel v Ljubljano. Zdi se mi, da je v njej izraženo njegovo (in marsikaterega drugega Slovenca) hrepenenje po domovini, zato naj mi bo dovoljeno, da jo citiram v celem obsegu.

PRIJATELJU.

Blagrijem, te, ko čez valove
hitiš v smeri se daljine,
ko ti hitijo sladke želje
v naročje ljube domovine:

Tja, kjer skrajnec vrisk jutranji
pod sinjim svodom se razgublja,

kjer slavci luni žergolijo,
in ona mehko jih poljublja.

tja, kjer potoki srebropeni
mladosti večne spev šumijo,
kjer stari hrasti očarljivo
o slavni dedih šolestijo.

Le sanji ti vstala bo resnica:
kako cveto dobrave naše,
kako zlatijo se gorice,
kako se vrača čreda s pašo,

kako ob zari vetre žublje
zorečo židano pšenico,
kako šušti o vraku lipa
in spremlja vaško govornico.

Ni dano mi s teboj strnieti
v kraljestvo snežnega Triglavca,
a vzkljknj gorke tam še zame:
O domovina, bodi zdrava!
Dr. F. J. Kern.

Letna konferenca zastopnikov društev in delničarjev S. N. Doma

DNE 10. DECEMBRA, 1924
V AVDITORIJU DOMA.

O manager sistemu razpravlja nato tudi še brat L. Truger. Manager mora biti zanesljiv človek ter imeti določeno fiksno plačo za celo poslovanje. Gospodar naj bo edino on nakar je odgovoren direktoriju in letnim konferencam. On ima v mislih kontraktni sistem, da bi se namreč managerju določila gotova svota za izplačevanje vseh delavcev. Kar se tiče kritike je dobra, toda kritika more biti vedno na mestu. Samo napake in skušnje delajo ljudi, kajti le kdor spi, kdor nič ne dela, ta tudi napak ne dela. Kakor brat Medvešek tudi on pojasi glede onih \$10,000 dohodkov ob otvoritvi, da nimajo nikake stike z upravnimi stroški. Če pa misli konferenca, da je bilo vodstvo dosedaj nepovoljno pa naj gre domov po brezovke, pa naj direktorij lepo pomete, jim bo še hvaležen za odvzeto delo.

Brat Jauch se ne strinja s Trugerjevo idejo za takozvan kontrakten manager sistem, ker bi to pomagalo do izkoriščenja delavcev. V glavnem je za gledati v bodoče, da se na kak način dohodki Doma zvišajo.

Brat F. Kačar* tudi pobija Kalishevo izvajanje. Prve tri mesece tega leta dvorane v novem poslopiju Doma niti poslovale niso niti niso nosile nikakih dohodkov, kar bi moral slednji pač vedeti, a navzlic temu ni bilo toliko upravnih stroškov, kakor dohodkov. Upa, da se sprejme manager sistem.

Brat Frank Stopar povdarja naj vsi tisti ki z br. Kalishe-
m vred kritizirajo, malo več delajo pa bo vse dobro.

Predsednik John Marn pozove br. Kalisha naj pove, kdo naj se izčisti predno bodo volitve v direktorij, da se bo zbornica vedela ravnati. Ve naj pa tudi, da je delavec postavil Slovenski Narodni Dom in prav nobeni "pullmani." Pove tudi, da bi bilo vodstvo lahko rentalno dvorano tujcem, podpisali bi bili lahko najemno pogodbo za

8 DNI DO LJUBLJANE!
Preko HAVRE — Pariskega pristanišča
z ogromnimi parniki na olje
DE GRASSE Mar. 16
FRANCE Mar. 21



Kabine tretjega razreda z umivalniki in
tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb.
Povsem nova kuhinja in plača.

French Line
19 STATE ST. NEW YORK
ali lokalni agenti.

več let, toda kaj bi pa potem rekla domača družva, ki so vendar postavila Dom za svoje in ne za tuje potrebe.

Brat Medvešek pojasi zakaj je v tiskanem proračunu dohodke napravil tako nizke, namreč ako bi delničarjem na konferenci predloževal za bodoče leto sijajne dohodke, vse kar najbolj rožnato, bi ga koncem leta prav lahko prijeli, da jim ni dal prave slike, sedaj pa, ko je računil vse kolikor najbolj nizko, bo koncem leta najbrže stanje boljše, kot pa je proračun in tako delničarji ne bodo razočarani. Kar se tiče dvorane, bi jo bili lahko zarentali za kinogledišče, pa tega zaradi slovenskih prireditev niso storili, ker potem bi ne bilo prostora za nas. Čudno pa je, da kikajo le tisti, ki pri Domu nič niso delali. Velika družva, ki so največ dala, ona pa nimajo nikakih pritožb. On tudi ni za kontraktni manager sistem kot je priporočal br. Truger, pač pa je zato, da je kakor do-

sedaj, le da ima tajnik malo več moči. Ako stvar ne bo šla, pa družva vsak čas lahko skličejo izvanredno sejo in ukrenejo drugače, kakor se jim bo zdelo bolje.

Stavljen predlog, da se debata neha, Glasovanje izpade, 38 glasov proti zaključitvi in 35 za. Se nadaljuje z debato. Brat Kolar dobi besedo. On je zagovarjal centralni sistem pri katerem je prihranek \$612. Poda proračun. \$5120 skupni stroški. Ena oseba bo tu morala biti na čelu vsega poslovanja in ta oseba naj bo poslovodja ali manager.

Brat Frank Oglar ni za manager sistem ker se mu zaradi premajhnih dohodkov ne zdi potreben in koristen. Njemu se zdi, da bi bilo bolj važno na tej konferenci več razpravljati o novem financiranju podjetja kot pa o vodstvu poslovanja. Priredilo naj bi se še eno veliko kampanjo za prodajo delnic kar bi omogočilo dobiti novo in ugodnejše so-

Brat Matuna zastopnik hrvaškega dramatičnega društva "Abrašević" opozori, da nima nihče od zastopnikov od svojega društva nikakih navodil glede manager sistema. Zato naj bi se stvar rajši dala društvom kasneje na glasovanje.

Brat Frank Černe stavi predlog naj bo tajnik in poslovodja ali manager ena in ista oseba, oskrbnika pa naj nastavi direktorij. Brat Žužek ta predlog podpira ker je tudi on za managerja. Pojasi pa da kar je glavno je to, da se zbornica sedaj izjavi za ali proti manager sistemu. Nastavljanje uradnikov pa ima direktorij vrhovno moč. Torej manager sistem naj se da na glasovanje.

Brat Zaletef je proti temu ter zahteva, naj se tajnik in manager izvolita direktno od zbornice, kakor druga leta.

Direktor Frank Mack rad sliši druge preje predno se oglasi k besedi. On je za poslovodja, kar se tiče oskrbnika pa naj bi bil kadar treba tudi v pomoč kurjaču. Brat Filipič je za to, da bi ena in ista oseba vse vršila.

Predsednik Doma brat Marn opozori, naj bo vsak kratak, kajti zborovanje se ne more zavlačevati še en večer, ker je v nedeljo dramatična predstava in se rabi oder za skušnjo.

(Konec prihodnjic)



Vsa godba je vaša na Victrolu

— godba trenutka kot tudi veličastna interpretacija največjih artistov, ki so rekordirani za vse čase na Victor rekordih. Vi lahko uživate to godbo danes — in vsak dan — v vašem lastnem domu.

Obiščite bližnjega prodajalca Victor izdelkov, in vam bo zaigral na katerikoli Victrolu — od \$25.00 naprej — eno izmed sledečih

Novih Victor plošč za marc:

	Velikost	Cena
77897 Strunam Josephine Lausche in Sirota Mary Udovich	10"	.75
77898 Sveta Lucija Milavčevi sestri Planinaria (Mimi in Josipina)	10"	.75
77911 Slovenski ples Balkan Tamburitza Cukariško Kolo	10"	.75
77912 Sonja, Sonja Leo Baich Ko gremo čez morje Leo Baich, J. Skornjak	10"	.75
77915 Na poskok, polka Hoyer Instrumental Taniska, Waltz Trio	10"	.75
77916 Urno skakaj, Waltz Louis Spehck in Ljubimsko veselje, Šotič Math Arko	10"	.75

Druge Victor plošče, ki bi jih morali imeti:

77490 Vabilo Pastirček, Kwartet Slovenija	10"	.75
77810 V Varšavskem ribjem trgu Poljska kri Vitkov Orkester	10"	.75
77811 Poljub, valček Charles Gapper Pesem emcha Henry Klausen	10"	.75
68674 Jelina polka Sladke rožice, valček Stahlöva godba	12"	1.25

Katalog zastoj na zahtevo.

Ali rabite vi Victor Tungs-tone iglo za igranje rekordov? Vprašajte prodajalca za nje.

Victrola je ena sama, in ta je delana od The Victor Co. — glejte za Victor trade mark.



Victrola

Victor Talking Machine Company, Camden, N.J.

Kašelj

oslabuje sistem in je vedno neprijeten. Tukaj pride na pomoč

Severa's Cough Balsam.

Teši razdraženje, odpravi pičlost sluzov, olajša kašelj in može preprečiti dosti resnih bolezni.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte vašega lekarnara.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Pravi Blue Diamond premog \$8.75 tona malo pepela, gori kakor Pocahontas. Pocahontas Lump \$10.50 ton. Dober lump premog \$6.75 in \$8.00.

Vsakovrsten koks. Najstarejši prodajalci premoga v Clevelandu.

THE YATES
COAL CO.
1261 Marquette St.
Randolph 280 Main 503

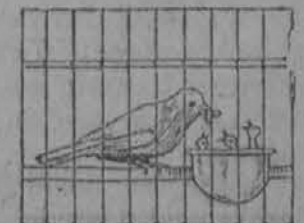


PESEM

ljubav in veselje pridobite do nežne stvarce kumarčkov tedaj, ko prične z rejo sami. Sedaj je najugodnejša prilika!

Izborne samce in samice, pojasnili in druge potrebščine do bite v vašo zadovoljnost le pri poznanemu

F. E. LUNKA
1037. Addison Road.
(v železovi hiši)



Na krivih potih

POVEST

pisatelj
ZALJSKI.

"Tedaj je vendar res, kar sta si pravila orožnika pod onim gabrom!" reče zamišljeno Ivan.

"No, ko je grajšček zvedel o tem, da ga je Mihec izdal," nadaljuje Matija, "zbal se je pravice, in pravijo, da se je hotel ustreliti, toda orožnik mu je to zažabil, in potem so ga uklenjenega odvedli v zapor."

"Bog je pravičen!" vzklikne Ivan in hvaležno vpre svoj pogled proti nebu. Spomnil se je, kako so po nedolžnem gnali njega uklenjenega, a sedaj je zadela očividno kaznen božja tistega, ki je bil kriv njegovega trpljenja.

"I, pa kaj sta vendar imela z grajščkom, Ivan!" poprašuje Matija, "da te je preganjal. Saj mi nisi nikoli pravil, da bi si bila nasprotna!"

"Jaz si še danes ne morem razložiti grajščakovega početja," odgovori Ivan. "Ne vem se spomniti, da bi mu bil storil kdaj kaj hudega."

"O, meni pa se nekaj dozdeva," pripomni sedaj Malka, ki je nekaj časa molčala in premišljala o vsem tem, kar je slišala. "Ali se veste, ljubi oče, kako sem se vselej branila, kadar ste me silili v grad?"

Povedati vam nisem tedaj hotela, zakaj. Ali kaj bi se dalje molčala! Grajšček me je zalezoval! Zalotil me je bil nekoga večera pri studencu, ko so bila že druga dekleta odšla, a tedaj sem morala bežati pred njim. Povedala vama nisem nič o tem, ker vama nisem hotela brez potrebe delati skrbi. A od tistega večera nisem šla nikdar več zvečer k studencu. Ko me je hotela pozneje grajščakinja vzeti v službo, slutila sem precej, da mora imeti tu grajšček svojo roko. Jaz bi ne bila nikdar šla do grajščakinje v grad, ko bi ne bili vi, oče, tedaj tako hudi bili, ko sem se branila iti. Seveda, vi niste vedeli, kam me gonite, a odkriti vam nisem hotela, zaradi česa sem se branila, ker sem vedela, da bi vas ubogala. Grajščakinja je dobro poznala svojega moža, in sporazumeli sve se lahko. Uvidela je tudi ona nakanjo svojega soproga, kajti on jo je bil pregovoril, da je poslala po me, in hvaležna mi je bila, da nisem sprejela njegove ponudbe. Zato pa mi je dajala dela na dom in me plačevala, kakor veste, oče, bolje kakor sem zaslužila.

Najhujša moja pot pa je bila tedaj, ko sem morala iti prosit grajščaka, naj bi nama dal nekoliko odloga za izselitev. Ko bi ne bili vi tedaj tako bolni, dragi oče, in bi se jaz ne bila bala, da se vam šurjša bolezen, ne vem, ali bi vam ne bila postala nepokorna. To je bilo še dobro, da se mi je ponudil Mihec za spremeljvalca. Sama ne vem, kako bi bila prišla do grada. Neki notranji glas mi je rekel, da grajšček zopet nekaj namerjava, in da sem se bala po pravici, o tem sem se prepričala kmalu. Ko stopim v sobo, Mihaela ni bilo za menoj. Zdelo se mi je, da ga niso pustili noter. Grajšček je bil zopet nadležen. In ko me je po vsej sili hotel pripraviti do tega, da bi bila sedla poleg njega, in me ni pustil ven, tedaj sem zaklicala vas, ljubi oče, na pomoč, a na moj klic je prišla — grajščakinja in me otela iz rok grajščakovih."

"In o vsem tem mi nisi črh-

nila niti besedice!"

"Čemu, ljubi oče! Le skrbi bi vam bila delala!"

"Ti si dober otrok, Malka! Vendar takih stvari ni dobro starišem zamočati! No, pa saj tudi jaz nisem tebi vsega povedal. Ti še slutila nisi, da te je snubil — Mihec Skopin!"

"Mene snubil Mihec Skopin?" zavzame se Malka. Dasi pohlevna in ponižna, bilo ji je to vendar preveč. "Pa da mi niste povedali tega," hučuje se, "da bi ga bila — sama ne vem, kaj bi bila storila z njim!"

"Ne jezi se!" tolaži jo Matija. "Bil je začel noreti na stara leta. Pustimo ga pri miru. Za to, kar je storil tukaj slabega, dal je odgovor večenemu, neskončno pravičnemu sodniku in prejel, kar je zaslužil. Nam ga ne gre soditi."

"Sedaj je vse jasno!" reče Ivan.

"Da, jasno!" potrdi Malka. "Dragi Ivan, zdi se mi, da jaz nisem malo kriva vsega tvojega trpljenja. Ali si kaj hud na me?"

"O Malka, ne govori tako!" odvrne Ivan. "Ti ne veš, kako lahko bi bil prenašal vse te nadloge, ko bi bil vedel, da jih tudi zaradi tebe nekoliko trpim. Odslej se bodem spominjal z veseljem prestanih težav."

In prime jo za roke. Ona pa ga ljubeznivo pogleda ter nasloni svojo glavo na njegove prsi.

"No, no!" poseže Matija vmes. "Le potrpite še nekoliko časa. Pustita me še do velike noči gospodariti, potem pa gospodarita vidva, kakor vesta in znata. Pa na vino smo čisto pozabili. Malka, prinesi bokal noter, in strica Jožka, pa Reziko pokličita, da bosta pila z nami."

Malka stori, kakor ji je bilo naročeno. V tem ko so pokušali dobro vinsko kapljico, ponovil je Ivan še enkrat vse, kar je bil povedal Malki že poprej o svojih dogodkih. Ko so bili vino že popili in sta se hotela posloviti stric Jožek in njegova hčerka Rezika, reče Matija:

"Se nekaj sem vam pozabil povedati. Jožek, po veliki noči te zapustimo. Rudnike ima sedaj drug, dober gospod v rokah. Ne morejo ga prehvaliti. Bil sem tudi že pri njem in sem govoril z njim. Naša koča stoji še prazna, in vprašal sem ga, ali bi se smel vrniti. Povedal sem mu, koliko časa je že prebival v tej koči naš rod, na kar je bil precej zadovoljen, da se vrnem. Rekel mi je, naj le pridem, kedar hočem. Veš, Jožek, lepo je res pri tebi, pa vendar bi rad zatisnil tam oči, kjer sem preživel takorekoč vse svoje življenje."

"Ne zamerim ti tega," odgovori Jožek. "Je že tako na svetu, da vsaka ptica ljubi svoje gnezdo. Navadil sem se vaju, in malo težko mi bo, kedar odideta, pa bomo že morali tudi tako prestati. Lahko noč!"

Odbila je prej najstarejša ura, predno so se spravljali pri Matijevih spat, kajti imeli so si še vedno kaj povedati. Pa akoravno je bilo že tako pozno, vendar niso pozabili, predno so se vlegli k počitku, zahvaliti prav presrečno ljubega Boga, da jim je po težkih

izkušnjah dodelil še tako veselih ur.

XVII. Konec.

Tako lepš velikonočnih praznikov pri Matijevih še nikdar niso praznovali, kakor letos. Kako bi ne bili veseli, kako bi se ne čutili srečnih, ko jih je po tolikih neizgovarljivih in bridkosti kar nepričakovano in tako radodarno obsula sreča! A ko so minili prazniki, spravili so svoje reči skupaj, in poslovivši se prav gorko od strica Jožka in Rezike, podali so se na svoj stari dom.

V koči je bilo še vse tako, kakor tedaj, ko so jo bili zapustili; kajti v tem času, ko jih ni bilo tukaj, ni nikdo stal na njej. Vrtni, ki je obdajal kočico, pa se je poznalo, da mu ni stregla nobena človeška roka. Bil je zanemarjen, in le malo kje se je videla kaka cvetlica. Vendar Malka je kmalu poravnala, kar je bilo zamujenega, in ni trajalo dolgo, da so zopet nežne rožice zibale duhteče svoje glavice v rahlem vetriču. Tudi zeleni rožmarin se je zopet razkošatil ter daleč razširjal prijetno svojo vonjavo.

Ivanu pa sta bili sedaj pred vsem dve stvari na sru. Najpoprej je hotel k sodišču ter pojasniti tam, kako in zakaj je pobegnil. Sicer se ni bilo bati, da bi ga klicali na odgovor, ker je bila njegova nedolžnost dognana vsled izpovedbe, ki jo je storil Mihec Skopin na smrtni postelji, vendar mu pa ni bilo vse jedno, kaj mislijo gospodje o njem. Pojasniti je hotel, da je le bolj čudno naključje, ker so bile namreč mreže ob oknu njegove ječe slabo vzdane, privedlo do tega, da je ušel, kakor slaba vest, ali pa strah pred kako kaznijo.

Srce se mu je krčilo, ko je stopal po tisti poti, po kateri ga je gnal nekdanji orožnik uklenjenega. Živo se je spominjal bridkosti, ki ga je tedaj navdajala, in hudo mu je bilo, ko je premišljeval, kaj vse je moral pretrpeti. Vendar zavest, da je vse hudo tako srečno prešlo, in da se je njegova nedolžnost izkazala, polnila ga je zopet z veseljem in tolažbo.

Pogumno je potrkal, prišedši v sodnijsko poslopje, na ona vrata, skozi ktera so ga nekdanj gonili k zaslišavanju. Povedal je brez ovinkov, kdo je, in razložil je vse okoliščine, ki so ga bile pripravile do tega, da se je odtegnil oblasti. Gospod sodnik ga je pazljivo poslušal in mu rekel potem:

"O vaši nedolžnosti ne dvomimo nič več, kajti preiskovanje, ki se je vršilo na podlagi izpovedbe Miheca Skopina, izpričalo jo je popolnoma. Vendar to ni bilo prav, da ste pobegnili. S tem ste navidezno sami potrdili, česar so vas dolžili drugi, in sodišče je bilo na ta način speljano na napako pot. Sicer upam, da ne boste imeli nikoli več opraviti z nami, a če bi se zgodilo, tedaj imejte malo več zaupanja do nas!"

Nato ga je gospod sodnik odpustil, in Ivan se je vrnil veselo domu.

Drugo, kar mu je še težilo srce, bilo je to, da še ni bil oddal pisma, katero mu je nekdanj narekoval nesrečni njegov prijatelj v turškem letištvu. Sicer bi ga bil sedaj lahko oddal po pošti, a prijateljevim starišem bi se bilo moralo zdeti vendar nekako čudno, če bi bili prejeli toliko časa po smrti svojega sina pismo, pisano od neznanne roke. Tudi izgubilo bi se bilo lahko, a Ivanu je bilo mnogo ležeče na tem, da izpolni zadržno voljo svojega tovariša. Sicer pa mu je ta nekolikokrat pravil, da stoji njegova rojstna vas blizu znamenite božje poti na

Gorenjskem, in že tedaj je bil Ivan na tihem obljubil v svojem srcu, da obišče ta kraj, ako ga Bog reši iz sovražnirove roke. Hotel je tedaj najprej na božjo pot, a odondod je namerjaval poiskati prijateljeve stariše ter jim osebno izročiti njegov list. Ko je Ivan odkril Matiji svojo namero, rekel je ta:

(Dalje prihodnjič.)

KAKOR V ROMANU ...

V Velikem Varaždinu, mestecu, ki leži v Rumuniji, se je odigral dogodek, ki se zdi naravnost nemogoč, a je resničen od začetka do konca. Leta 1868. je našel šef policije v Velikem Varaždinu na javnem trgu dete, katerega se je surovo iznebila brezsrčna mati. Vzel je otroka k sebi in ga pozneje oddal v rejo slugi mestnega načelnika v Velikem Varaždinu, kmetskemu sinu Mihaelu Ketzelyju, ki je večkrat prihajal v službenih zadevah k šefu policije in je videl tam najdeno dete. Policijski šef mu je res prepustil otroka. Ketzely je vzel punčko s sabo in je skrbel zanjo boljše kakor za lastno dete. Ker ga je podpiral pri tem tudi šef policije, je bila Emilija, kakor so deklico krstili, dobro vzgojena in ko je bila stara 16 let, so jo poslali v Budimpešto, kjer je dobila službo. V Budimpešti je lepa Emilija našla srečo. Neki bogat trgovec se je zaljubil vanjo in jo je poročil. Zakonski par se je pozneje preselil v Ameriko, kjer je zelo obogatel. Emilija je postala lastnica milijonskega dolarskega premoženja. Imela je hčerko Mary, katero je vzgojila kakor princezino. Emilija pa je bila tudi hvaležna in ni nikoli pozabila na svoje dobrotnike v Velikem Varaždinu. Nепrestano jim je ponujala denar, katerega pa niti Ketzely, niti njegova žena nista hotela sprejeti. Izjavljala sta, da ju dela srečna že sama zavest, da sta lahko deklet vzgojila. Sleherno odškodnino pa sta odklanjala.

Medtem je izbruhnila svetovna vojna in dopisovanje med Ketzelyjem in bogato Emilijo se je pretrgalo. V tem času je umrl stari Ketzely. Njegova vdova je dočkala težke čase. Kot vdovi po madžarskem državnem namoščenju so ji oblasti izplačevale le malenkostno penzijo in za časa denarne inflacije je prišla reva ob svoje skromne prihranke izza boljših časov. Sčasoma je tudi oglušela ter je morala iti prosjačit na ulico.

Pred kratkim pa je prišlo v Veliki Varaždin pismo iz Amerike. Hčerka gospe Emilije, ki je že umrla, je vprašala varaždinsko mestno občino, če sta Mihael Ketzely in njegova žena še živa. Sporočila je, da je pripravljena moža in ženo, ki sta storila toliko dobrega njeni materi, podpirati kakor se spodobi hvaležnemu človeku. Mestna občina je poslala po Ketzely-

jevo vdovo in v uradu so ji sporočili, da so zanjo na potu dolarji iz Amerike. Starka je bila vsa iz sebe radi te novice. Šla je domov in drugi dan so jo našli mrtvo. Izdihnila je radi pomanjkanja hrane in v mrazu predno ji je življenje povrnilo, kar je storila dobrega drugim.

VELIKI IZLET V JUGOSLAVIJO na parniku "BERENGARIA" (preko Cherbourg - Francija) Odplove iz NEW YORKA v sredo 27. maja

Jugoslavlani! Ali mislite obiskati staro domovino letos? Priljubite se potnikom, ki odplavajo z ogromnim parnikom Berengaria. Mr. S. M. Vuhović iz našega N. Y. urada, bo osebno vodil potnike v Ljubljano, bo skrbel za vaša potrebna vizuma, obsejne pregledbe, in vam pomagal v vsaki zadevi. Za nadljudni pojavniki ne obrite do našega agenta v mestu ali pisite na: CUNARD LINE Union Trust Bldg. 1022 Chester Ave. Cleveland, O.

PRVI SLOVENSKI PLUMBER J. MOHAR 6628 ST. CLAIR AVE. Če hočete dele poceni in pošteno, pokličite mene. Penn. 1008.

Ne morete ujeti! Nadežnost nenačajna prehlada. Boleznina in boleznina revmatizma. Mučipotnim napadom npr. v. Strahni boleži, nenadni smrti, zobobola, ušesobola, glavobola, škler ne uhitite na: F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

KADAR SE SELITE obrnite se do mene. Prepeljam vam vaše blago varno in pošteno. Hitra postrežba in zmerne cene. John Oblak, 1161 E. 61st STREET. Rand. 2176-J. (F.)

Naprodaj dobro doba trgovina z gorcerijo in mesnico, tik slovenske cerkve v Barberton, Ohio. Lepa prilika za Slovenca, katerega veseli trgovina. Vprašajte pri Joseph Richter, 943 W. Hopton Ave. Barberton, Ohio. (25)

Naznanilo. Dr. Baron Vega je sklenilo na mesečni seji, da bo za mesec februar, marec in april prosta vstopnina. Tu imate priliko stopiti v društvo, moški kot ženske. Za 60c. mesečnine dobite \$5 na teden podpore, za \$1.00 se dobi \$7 in za \$2.00 pa \$14. Usmrtnina znaša \$150.00. August F. Svetek, tajnik, 15222 Saranac Rd. (Mon. Fri. 50)

USTAVITE KAŠELJ TAKOJ; VZEMITE SEVERA'S COUGH BALSAM Pravi odpomoček - prijetno zdravilo - 25c in 60c. Severa's Cold and Grip Tablets povzročijo takojšno odpomoč od prehlada. 70c. - Poskusite najprej pri lekarju Severov Almanah 1925 za razpečevanje v lekarnah, ali pa od W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

Frank Zakrajšek Slovenski Pogrebnik 1105 Northwood Road Randolph 4983

TU SO NAJNOVEJŠE SLOVENSKE VICTOR PLOŠČE Narejene po vaših lastnih domačih umetnikih: Josephine Lausche Marie Udovich Mimie Milavec Josephine Milavec Louis Špehek Math Arko Hoyer Instrumental Trio Josephine Lausche in Marie Udovich poje: "Strunam" - Hajdrih 77897 "Sirota" - Mašek Cena 75c Mimie in Josephine Milavec poje: "Planinarica" 77898 "Sveta Lucija" Cena 75c Hoyerjev instrumentalni tercet: "Taniska" - Valček 77915 "Na poskok" - Polka Cena 75c Louis Špehek in Math Arko: "Urno skakaj" - Valček 77916 "Ljubimsko veselje" - Sotiš Cena 75c Te najnovjše in najfinejše slovenske Victor plošče dobite sedaj zanesljivo pri Hueter Jewelry Co. 5372-76 St. Clair Ave. POZOR: Telefonirajte nam po te plošče, mi vam jih pripeljemo na dom. Pišite nam, mi vam jih pošljemo po pošti, kamor hočete. Telephone: Randolph 3399. Odprto vsak večer do 8:30. Polna zaloga najfinejših Victor Victrol.

Za nagrobne spomenike vaših dragih se obrnite na The Lake Shore Marble and Granite Co. Izdelovalci nagrobnih spomenikov. Naše delo je lepo. Cene zmerne. Jos. Boldin, zastopnik, 676 E. 152nd St. Calvary podružnica 4220 E. 99th St. Bell Telephone: Eddy 626, Broadway 2232.

NAZNANILO društvo in cenjenemu občinstvu v Clevelandu in okolici naznanjam, da sem postavil veliko in lepo urejeno plešišče in vrt za vsakovrstne zabave, svatbe in izlete.

Vse je moderno urejeno in imate najlepšo priliko za prirejanje veselice, kot je dozdaj niste imeli. Velik prostor za avtomobile in je še dovolj prostora za 10,000 oseb. Prostor se imenuje STRUMBLY PARK 1067 Bliss Rd. in vogal St. Clair. Se vam torej priporočam, ker boste gotovo zadovoljni, ako si ogledate ta prostor.

FRANK STRUMBLY SLOVENSKI DOM 15810 Holmes Ave., Cleveland, O. Redne direktorske seje se vršijo vsak drugi in četrti torek v mesecu, ob 7. uri zvečer. Redne delniške seje se vršijo vsak tretji petek v mesecu ob 7:30 zvečer v spodnji dvorani. EDDY 8337